

Juuan kunnan lausunto valinnanvapauslaista hallintovaliokunnalle

116/03.00.00/2018

Khall 16.04.2018 § 76

Eduskunnan hallintovaliokunta pyytää Juuan kunnalta kirjallista asiantuntijalausuntoa asiasta: HE 16/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Lausunnon yhteenveto:

Valinnanvapauslaissa on kaksi näkökulmaa Juuan kunnan tyylisten pienten kuntien näkökulmasta:

Näkökulma 1 – Tuottaako valinnanvapausmalli sellaiset sote-palvelut pienelle kunnalle, joka olisi parannus nykytilaan?

Yhteenveto perustuu Juuan kuntaan, joka toimii Siun soten alueella, jossa maakuntamallin edut ovat monella tapaa jo käytössä. Tällaisessa kunnassa valinnanvapausmallin kyky tuottaa lisäarvoa on parhaimmillaan vähäinen ja todennäköisesti kielteinen.

Pienen kunnan asukkaiden palvelut eivät nykytilasta parane, koska alueelle ei todennäköisesti muodostu useita kilpailevia palveluntuottajia, palveluiden tuottamisen kustannukset lisääntyvät ja integraatio vähenee. Yleis- ja erikoislääkäreiden, hoitajien ja terapeuttien saatavuus hankaloituu entisestään ja lääkärin lähipalvelut uhkaavat keskittyä isompiin yksiköihin. Kansanterveystyö ja kokonaisuuksien laaja hallinta ei toteudu valinnanvapauslain myötä, joka heikentää erityisesti maaseutukuntien asukkaiden sote-palvelua. Siun sote:n jo tekemät palveluiden yhtenäistämistyöt uhkaavat kadota useiden toimijoiden sekamelskaan. Laki mahdollistaa erityisesti tiheässä asutuksessa entistä paremman saatavuuden verrattuna harvan asutuksen alueeseen

Näkökulma 2 – Miten esitetty valinnanvapausmalli vaikuttaa pienen kunnan elinvoimaan?

Valinnanvapauslaki voi parhaassa tapauksessa lisätä alueen elinvoimaa, jos se tuo mukanaan aitoa kilpailua asiakkaista. Mikäli kannusteet toimivat heikomman skenaarion mukaan, laki vähentää alueen sote-työpaikkoja erityisesti pienissä yrityksissä.

Valinnanvapausmalli jyrkentää elinvoiman kehitysnäkymiä työpaikkamuodostuksen kautta. Pienen ja syrjäisen kunnan elinvoima riippuu ratkaisevasti tarjolla olevista naisvaltaisista sosiaali- ja terveysalan työpaikoista. Nämä työpaikat ratkaisevat myös perheiden sijoittumista ja siten koulutoimen vireyttä.

Kjoht esitys

Kunnanhallitus päättää ottaa asian ylimääräisenä asiana käsittelyyn.

Kunnanhallitus antaa liitteenä olevan lausunnon valiokunnalle.

Khall päätös

Hyväksyttiin.